

Beslutad av
Ulrika Lindén
Dokumentägare
Mathias Westrell
Gäller fr.o.m.
2019-01-01

Kronofogdemyndighetens ställningstagande

Ansvarig organisation	Nr
Rättsavdelningen	5/14/TSM
Beslutsdatum	Dnr
2018-12-12	840 28115-18/121
Ersätter beslut 2014-05-26 med dnr. 832 1393-14/121	

Rättegångskostnader i mål om ersättning enligt lönegarantilagen

Detta ställningstagande ersätter ställningstagandet med dnr 832 1393-14/121. Ingen ändring av den rättsliga bedömningen har gjorts.

Beskrivningen av den praktiska hanteringen har lyfts ut och återfinns i konkurstillsynens handbok. Vissa redaktionella och språkliga förändringar har också gjorts.

Kronofogdemyndigheten (Kronofogden) ska yrka rättegångskostnader i mål om ersättning enligt lönegarantilagen (1992:497). När Kronofogden motsätter sig att lönegaranti betalas ut med stöd av 7 b eller 9 b §§ lönegarantilagen samt vid uppenbara försök till missbruk av lönegarantiinstitutet, exempelvis vid konstaterat bedrägliga förfaranden från arbetstagarens sida.

I övriga fall ska Kronofogden inte yrka ersättning för rättegångskostnader. Kronofogden ska kräva den som blivit skyldig att betala rättegångskostnader på betalning av hela beloppet.

Inför beslut har remittering skett till produktionsavdelningen och utvecklingsavdelningen, som lämnat värdefulla synpunkter.

Beslut i detta ärende har fattats av rättschefen Ulrika Lindén efter föredragning av verksjuristen Mathias Westrell. I den slutliga handläggningen har även tf. enhetschefen Christina Sundblad och verksjuristen Anna Burstedt deltagit.

Ulrika Lindén

Mathias Westrell

Rättslig promemoria

1 Sammanfattning

Kronofogden ska vara generellt restriktiv med att begära ersättning för rättegångskostnader i lönegarantimål. Huvudregeln är att staten inte ska yrka sådan ersättning.

Det finns dock ett par situationer då Kronofogden ska yrka ersättning för rättegångskostnader i mål om ersättning enligt lönegarantilagen. När Kronofogden motsätter sig att lönegaranti betalas ut med stöd av 7 b eller 9 b §§ lönegarantilagen (1992:497) samt vid uppenbara försök till missbruk av lönegarantiinstitutet, exempelvis vid konstaterat bedrägliga förfaranden från arbetstagarens sida.

Kronofogden ska kräva den som blivit skyldig att betala rättegångskostnader på hela beloppet. Reglerna om hantering av statliga fordringar är stränga och det finns mycket begränsade möjligheter att sätta ned fordringar som avser rättegångskostnader.

2 Bakgrund, frågeställning och syfte

I mål om ersättning enligt den statliga lönegarantin ska Kronofogden ibland yrka ersättning för rättegångskostnader. Syftet med detta ställningstagande är att klargöra under vilka förutsättningar som konkurstillsynen ska framställa ett sådant yrkande och att fordran ska drivas in.

3 Gällande rätt m.m.

Rättegångskostnader i lönegarantimål fastställs genom dom. Den part som tappar ett mål ska enligt huvudregeln ersätta motpartens rättegångskostnader, 18 kap. 1 § rättegångsbalken. I mål om lönegaranti kan domstolen besluta om att vardera parten ska bära sin rättegångskostnad även om arbetstagaren förlorat målet, 33 § lönegarantilagen.

Beslutad av
Ulrika Lindén
Dokumentägare
Mathias Westrell
Gäller fr.o.m.
2019-01-01

Kronofogdemyndighetens ställningstagande

Ansvarig organisation	Nr
Rättsavdelningen	5/14/TSM
Beslutsdatum	Dnr
2018-12-12	840 28115-18/121
Ersätter beslut 2014-05-26 med dnr. 832 1393-14/121	

Huvudregeln är att staten inte begär ersättning för sina rättegångskostnader i lönegarantiprocesser (prop. 1991/1992:139 s. 42). Domstolen kan förplikta en arbetstagare att betala rättegångskostnaderna om arbetstagaren har försökt missbruka lönegarantin. Vid konstaterat missbruk ska Kronofogden framställa yrkande om ersättning för rättegångskostnader.

Missbruk av lönegarantin

En arbetstagare har inte rätt till lönegaranti i konkurs eller företagsrekonstruktion till den del hens lönefordran uppenbart överstiger vad som är skäligt i förhållande till arbetsinsatsen, verksamhetens lönsamhet och omständigheterna i övrigt, 7 b § lönegarantilagen. Bestämmelsen är bara tillämplig vid förfaranden som utgör missbruk i enlighet med lönegarantidirektivets¹ definition, se NJA 2010 s. 434.

Lönefordran ersätts heller inte om en av förutsättningarna för den anställning som fordran grundar sig på har varit att den skulle betalas genom lönegarantin, 9 b § lönegarantilagen.

4 Kronofogdemyndighetens bedömning

4.1 Yrkanden om ersättning för rättegångskostnader

Kronofogden ska vara restriktiv med att yrka ersättning för rättegångskostnader i mål om lönegaranti. Det är fråga om en skyddslagstiftning för arbetstagare som sällan har erfarenhet av rättsliga processer. De kan därför ha svårt att förutse utgången i målet. Staten kan bara få ersättning för rättegångskostnader i undantagsfall och förväntas normalt inte yrka på sådan ersättning.

Det är angeläget att motverka uppsåtligt missbruk av lönegarantiinstitutet. Det är ett tillräckligt skäl för Kronofogden att yrka ersättning för statens rättegångskostnader i fall med konstaterat missbruk.

Kronofogden ska inte yrka ersättning för rättegångskostnader av processtaktiska skäl. Konkurstillsynen ska alltid vara saklig vid upplysningar om sannolikheten för att yrkade rättegångskostnader ska dömas ut, inte minst vid förlikningsförhandlingar.

Konkurstillsynen ska yrka ersättning i enlighet med vad som gäller för ombud i 27 § rättshjälpslagen (1996:1619).

¹ Direktiv 2008/94/EG om skydd för arbetstagare vid arbetsgivarens insolvens

Beslutad av
Ulrika Lindén
Dokumentägare
Mathias Westrell
Gäller fr.o.m.
2019-01-01

Kronofogdemyndighetens ställningstagande

Ansvarig organisation	Nr
Rättsavdelningen	5/14/TSM
Beslutsdatum	Dnr
2018-12-12	840 28115-18/121

Ersätter beslut 2014-05-26 med dnr. 832 1393-14/121

4.2 Indrivning av utdömda rättegångskostnader

Reglerna om indrivning av statliga fordringar är stränga. Utrymmet att avstå från indrivning av en fordran som uppkommit genom att någon har missbrukat en skyddslagstiftning är starkt begränsad. Möjligheterna att sätta ned fordringar som har uppkommit på grund av utdömd rättegångsersättning är också små. När en dom där en arbetstagare har dömts att betala rättegångskostnader har vunnit laga kraft, ska arbetstagaren krävas på betalning av hela beloppet. Närmare beskrivning av detta finns i konkurstillsynens handbok avsnitt 5.5 och i en särskild rutinbeskrivning.